

WSPÓLDZIELĄC DZIECIŃSTWO 2

**Wytyczne dotyczące wdrożenia międzypokoleniowych
programów nauczania,
oparte na doświadczeniach projektu SACHI 2**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Współfinansowano przez program Unii Europejskiej Erasmus +

Publikacja została opracowana w ramach dwuletniego strategicznego partnerstwa "Sharing Childhood 2- Współdzieląc Dzieciństwo 2" i została sfinansowana z Kluczowego Działania 2 unijnego programu Erasmus +.

Łódź, Palma, Glasgow, Porto, 2018

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:

KOORDYNACJA

Carmen Orte Socias (Uniwersytet Wysp Balearskich, GIFES)
Grazyna Busse (ECIM HIPOKAMP)
Marga Vives Barceló (Uniwersytet Wysp Balearskich, GIFES)
Gemma Gilliland (Uniwersytet Strathclyde, Centrum Kształcenia Ustawicznego)
Elísio Costa (Uniwersytet Porto, Centrum Kompetencji w zakresie Aktywnego i Zdrowego Starzenia się)

Uniwersytet Wysp Balearskich, Grupa Badań Społecznych, Szkoleń i Badań Edukacyjnych

Belén Pascual Barrio
Joan Amer Fernandez
Maria Antonia Gomila Grau
Rosario Pozo Gordaliza
Carmen López-Esteva
Victoria Quesada Serra

Stowarzyszenie Edukacyjne Centrum Integracji Międzypokoleniowej HIPOKAMP

Mariola Bertram

Uniwersytet Strathclyde, Centrum Kształcenia Ustawicznego

Alexandra McDonald
Lynda Scott

Uniwersytet w Porto, Centrum Kompetencji Aktywnego i Zdrowego Starzenia się

Teresa Marisa Alves Martins
Luís Filipe da Silva Midão
Silvia Martinez Veiga

«SACHI 2» KOORDYNACJA PROJEKTU:

Spółeczna i edukacyjna grupa szkoleniowo- badawcza (GIFES) - Uniwersytet Wysp Balearskich

WARUNKI KORZYSTANIA, LICENCJA:

Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-ND 4.0)

PYTANIA, INFORMACJE ZWROTNE I DODATKOWE INFORMACJE:

Kontakt pod linkiem (<http://gifes.uib.eu/Location-and-Contact/>) lub mailiem gifesuib@gmail.com; w Polsce: hipokamplodz@gmail.com

SKRÓCONY OPIS PROJEKTU I TREŚCI PRZEWODNIKA

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej (KE) dotyczącymi spójności społecznej niniejszy dokument przedstawia międzypokoleniowy program prac, który był dwukrotnie finansowany przez KE. Poniższy przewodnik został opracowany na podstawie zebranych doświadczeń.

Poniższy projekt jest zgodny z celem europejskich badań w zakresie kształcenia ustawicznego, które są powiązane z programami międzypokoleniowymi.

Czterech partnerów to instytucje europejskie z dużym doświadczeniem w dziedzinie relacji międzypokoleniowych:

- Uniwersytet Wysp Balearskich - Grupa Badawcza ds. Kształcenia i Badań Społecznych i Edukacyjnych (partner koordynujący), Baleary, Hiszpania.
- Stowarzyszenie Edukacyjne Centrum Integracji Międzypokoleniowej HIPOKAMP, Łódź, Polska
- Uniwersytet Strathclyde, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Glasgow, Wielka Brytania
- Uniwersytet Porto, Centrum Kompetencji Aktywnego i Zdrowego Starzenia się (Porto4Ageing), Porto, Portugalia.

Mamy nadzieję, że niniejszy dokument będzie promował i ułatwiał rozwój programów międzypokoleniowych, zwłaszcza w kontekście europejskim. Konkretnym celem jest podzielenie się kluczowymi ustaleniami metodologicznymi, aby ułatwić realizację programu międzypokoleniowego w szkołach podstawowych.

Przewodnik jest podzielony na trzy sekcje:

1. Opis i prezentacja struktury wniosku. Sekcja zawiera opis partnerów i celów projektu SACHI 2, opis międzynarodowych ram dla międzypokoleniowych programów nauczania oraz europejskich i krajowych ram politycznych, w których projekt był realizowany.
2. Rozwój i przykład przewodnika metodologicznego: podstawy metodologiczne, zalecenia dla każdego etapu wdrażania oraz najważniejsze ustalenia/wyniki/rezultaty.
3. Podsumowanie, zalecenia dla decydentów.

Bazując na naszych ogólnych spostrzeżeniach zdecydowanie popieramy programy międzypokoleniowe jako sposób promowania spójności społecznej i koegzystencji pokoleń. Mamy nadzieję, że inni profesjonalści wyciągną wnioski z naszych doświadczeń i efektywnie wykorzystają ten przewodnik, aby skutecznie realizować programy międzypokoleniowe w swoich społecznościach.

Projekt miał cztery cele:

1. Zwiększać różnorodność edukacyjną i stosowanie metod integracyjnych, w szczególności metodologię międzypokoleniową.
2. Poprawę i / lub ułatwienie nabywania umiejętności cyfrowych, językowych i współpracy starszych osób.
3. Poprawę dostępu do wysokiej jakości aktywności dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób starszych, szczególnie tych z grup o specjalnych potrzebach.
4. Rozpowszechnianie wyników prowadzonych działań przy pomocy powstałych materiałów.

Cele szczegółowe:

- Stworzenie międzypokoleniowej metodologii uczenia się nowych wartości w szkołach, poprzez włączanie osób starszych w działania.
- Promowanie pozytywnych postaw wobec starzenia się, zapobieganie dyskryminacji ze względu na wiek oraz udowodnienie dzieciom i całemu społeczeństwu, że osoby starsze mogą być aktywne i dynamiczne
- Promowanie umiejętności społecznych zarówno wśród ludzi młodych, jak i osób starszych i budowa relacji między różnymi pokoleniami.
- Wykorzystanie atutów różnych pokoleń w celu odniesienia obopólnych korzyści.
- Wymiana wiedzy i kompetencji.
- Promowanie procesu i metodologii pracy międzypokoleniowej i włączenie jej do programu nauczania dla dzieci i osób starszych.
- Uwzględnienie międzykulturowego, międzypokoleniowego wymiaru w kontekście edukacyjnym we wszystkich krajach zaangażowanych w projekt.

Zasady metodologiczne, którymi kierowano się przy wdrażaniu projektu, to:

- Zaangażowanie wszystkich dorosłych w przygotowanie sesji - zarówno profesjonalistów, jak i wolontariuszy.
- Zapewnienie sprawnego i odpowiedniego szkolenia wszystkich dorosłych uczestników.
- Zachęcanie do tworzenia osobistej więzi między starszymi dorosłymi a dziećmi.
- Organizowanie pracy zespołowej
- Utrzymywanie spójnej struktury podczas wszystkich sesji.
- Promowanie projektu w celu jego zauważenia

Wyniki oceny SACHI2 potwierdzają, że metodologia, która została zastosowana wraz z rekomendowanymi zaleceniami i ulepszeniami była właściwa. W pierwszej kolejności analizowane były wyniki dotyczące najbardziej i najmniej przyjemnych aspektów programu, a następnie wyniki uzyskane w odniesieniu do postaw wobec ageizmu.

Argumenty oparte na dowodach, będące wynikiem działań SACHI 2, mogą być bardzo przydatne dla potencjalnych "ambasadorów", promujących międzypokoleniowe nauczanie. Wymaga to również zmiany w sposobie myślenia o programie nauczania szkół i systemach edukacyjnych.

Wyniki projektu można zastosować w teorii i praktyce uczenia się dorosłych, a także koncepcji uczenia się, jako szansy na integrację i współpracę międzypokoleniową.

Rekomendacje dla decydentów

Nie ma przeszkód prawnych ani instytucjonalnych, aby zintegrować międzypokoleniowe programy nauczania z krajową lub lokalną polityką edukacyjną. Przeciwnie, zmiana demografii i tego, jak społeczeństwa postrzegają proces starzenia się, wymaga nowego podejścia do projektowania rozwiązań społecznych.

W tym kontekście sformułowano następujące zalecenia dla twórców polityki edukacyjnej:

- Rozważenie międzypokoleniowego uczenia się jako nowej dyscypliny akademickiej, aby zająć się obecną i przyszłą rzeczywistością demograficzną
- Uznanie międzypokoleniowych programów nauczania za działania międzysektorowe, poświęcone kilku grupom i potrzebom społecznym
- Upewnienie się, że programy międzypokoleniowe są prowadzone przez profesjonalistów, posiadających odpowiednią wiedzę i umiejętności.
- Promowanie międzypokoleniowej integracji i solidarności poprzez łączenie pokoleń zamiast segregacji ze względu na wiek; tworzenie przyjaznych społeczeństw i społeczności.

Do publikacji załączone zostały szablony jednostek dydaktycznych, które mogą zostać wykorzystane w praktyce międzypokoleniowego uczenia się.

Partner z Polski – stowarzyszenie Edukacyjne Centrum Integracji Międzypokoleniowej HIPOKAMP - przygotowało również zestaw tematów zajęć, zaproponowanych przez uczniów klas, w których realizowany był projekt (w zasobach Stowarzyszenia)
HIPOKAMP planuje kontynuację międzypokoleniowego uczenia się w formule, opartej o doświadczenia SACHI 2 w roku szkolnym 2018/2019.

OPRACOWAŁA:
Grażyna Busse
Prezes ECIM HIPOKAMP w Łodzi